

Západočeská univerzita v Plzni
Právnická fakulta – katedra trestního práva

Posudek na rigorózní práci Mgr. Anny Nedvědové

Trestněprávní aspekty domácího násilí

1) Zaměření RP a její základní koncepce

Autorka zvolila velmi zajímavou, aktuální a vyvíjející se problematiku trestněprávních aspektů domácího násilí, která doposud nebyla monograficky uceleně odborně zpracována. Rigorózní práce je zaměřena především na rozbor současné právní úpravy příslušných ustanovení trestního zákoníku a trestního řádu, vhodně doplněný judikaturním rozbohem a komparativní kapitolou. V tomto ohledu lze práci hodnotit jako vyváženou a korespondující zvolenému tématu, v práci nedochází k chybám v podobě vybočení z tématu.

2) Použité metody a způsob zpracování zvolené problematiky

Základními metodami použitými při zpracování práce jsou metody kompilativní, syntetická a analytická. Kromě toho využila autorka i komparativní metodu, když do své práce zařadila srovnání české právní úpravy s právní úpravou v SRN. Rigorózní práce je čtivá, má logickou strukturu, čtenáři nabízí komplexní a propracovaný pohled na danou problematiku, jazyk rigorózní práce je kultivovaný, bez závad a na vysoké úrovni je i formální stránka práce. Vybraná ustanovení trestního zákoníku, trestního řádu a souvisejících předpisů jsou v závislosti na literárních pramenech a vybrané judikatuře velmi zdařile vyložena a komentována. Kontrolou plagiátorství kvalifikačních prací nebyla zjištěna žádná významná shoda.

3) Zvolená systematika práce

Předložená rigorózní práce má rozsah 103 stran, obsahuje úvod, závěr, přehledný a bohatý seznam použité literatury a judikatury a cizojazyčné resumé. Autorka problematiku přehledně dělí do šesti základních kapitol a závěr.

Po úvodu, kde autorka neopomněla definovat cíle své práce, stručně seznamuje čtenáře s vymezením základních pojmů dané problematiky včetně krátkého pohledu do nedávné historie.

Těžištěm práce jsou velmi zdařile zpracované kapitoly 3 až 5. Kapitola třetí je věnována detailnímu rozboru všech znaků skutkové podstaty trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí dle § 199 TrZ. Navazující kapitola čtvrtá pak vhodně doplňuje zkoumanou problematiku o rozbor dalších trestných činů, které v souvislosti s domácím násilím přicházejí v úvahu. V páté kapitole se autorka věnuje trestně procesním aspektům domácího násilí, které autorka vyčerpává bezesbýtku. Autorčin výklad předmětných ustanovení je přesvědčivý, zároveň srozumitelný a na vysoké odborné úrovni. Autorka při něm vhodně využívá jak dostupné vědecké literární prameny, tak i judikaturu obecných soudů a soudu Ústavního.

V kapitole šesté, věnované komparaci naší právní úpravy zkoumané problematiky domácího násilí s právní úpravou v SRN, prokazuje autorka schopnost pracovat s odbornou zahraniční literaturou. Tato kapitola je zpracována sice stručně, ale i tak poskytuje čtenáři dostatečný podklad pro získání alespoň základního přehledu o německé právní úpravě.

V závěru přehledně shrnuje své poznatky a úvahy de lege ferenda pak dokládají schopnost autorky generalizovat získané poznatky a vyvodit z nich odpovídající závěry a doporučení.

4) Problémy a nedostatky práce

Rigorózní práce netrpí žádnými výraznějšími problémy či nedostatky. Odbornému čtenáři nabízí ucelený pohled na problematiku domácího násilí a po jejím přečtení si čtenář odnáší řadu zajímavých poznatků. Na předložené práci je vidět, že autorka nasbírala v aplikační praxi spoustu podnětů a práce tak není jen rozsáhlejší diplomovou prací, odevzdanou ještě s „mokřým“ magisterským diplomem.

5) Celkové zhodnocení práce

Předložená práce svým rozsahem, koncepcí a způsobem zpracování splňuje požadavky kladené na rigorózní práci. Autorka prokázala velmi dobrou schopnost pracovat s odbornými prameny a vybranou judikaturou, její analytické a argumentační schopnosti jsou na vysoké odborné úrovni a celková formální stránka práce ukazuje na velmi pečlivý přístup autorky ke zpracování její rigorózní práce. Vzhledem k shora uvedenému ji doporučuji k ústní obhajobě.

V Plzni dne 10. 11. 2020

JUDr. Petr Kybic, Ph.D.

Posudek rigorózní práce

Název rigorózní práce:

Trestněprávní aspekty domácího násilí

Autorka práce:

Mgr. Anna Nedvědová

Oponent práce:

Doc. JUDr. Mgr. František Vavera, Ph.D., LL.M.
katedra trestního práva, Fakulty právnické ZČÚ v Plzni

Obsah práce:

Práce je v rozsahu 112 stran (práce neobsahuje přílohy). Práce je rozdělena do 6 větších (věcných) kapitol, a to následovně:

1. VYMEZENÍ POJMU DOMÁCÍ NÁSILÍ.
2. REPRESIVNÍ PŘÍSTUP K ŘEŠENÍ DOMÁCÍHO NÁSILÍ.
3. TRESTNÝ ČIN TÝRÁNÍ OSOBY ŽIJÍCÍ VE SPOLEČNÉM OBYDLÍ – § 199 TZ.
4. DALŠÍ (VYBRANÉ) TRESTNÉ ČINY SOUVISEJÍCÍ S DOMÁCÍM NÁSILÍM.
5. DOMÁCÍ NÁSILÍ Z POHLEDU TRESTNÍHO PRÁVA PROCESNÍHO – VYBRANÉ ASPEKTY.
6. KOMPARACE S NĚMECKOU TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVOU – VYBRANÉ ASPEKTY.

Podle autorky z hlediska systematiky je rigorózní práce rozdělena do šesti kapitol. První kapitola práce se zabývá obecně pojmem domácího násilí. Pozornost tak bude směřovat k charakteristickým znakům domácího násilí, které jej odlišují od jiného násilného chování v rodině. Následně je pojednáno o různých formách násilí a jejich rozmanitých projevech. Závěr kapitoly pak je věnován tzv. cyklu domácího násilí. Další kapitola podle nastíní možné přístupy k řešení problematiky domácího násilí a naznačí, jakým směrem se při řešení tohoto závažného jevu vydal český zákonodárce. Další část této kapitoly pak podá stručný nástin vývoje trestněprávní úpravy ve vztahu k domácímu násilí. Třetí kapitola je podle autorky kapitolou stěžejní. Tato kapitola pojedná o již zmíněném trestném činu týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, který specifické znaky domácího násilí nejlépe a nejvýstižněji zohledňuje. Tento trestný čin je v souvislosti s problematikou domácího násilí trestným činem naprosto klíčovým, a proto bude v předmětné kapitole podán zevrubný rozbor jeho pojmových znaků, včetně jeho jednotlivých kvalifikovaných skutkových podstat. Pro ucelenější uchopení této problematiky bude výklad v teoretické části doplněn o konkrétní kauzy, s nimiž se soudy musely vypořádat. Což vychází z úvodu práce.

V práci nejsou absentovány ani formální kapitoly (úvod, závěr aj.), a práce je členěna vhodně do podkapitol. Autorka se vhodně zabývá jednotlivými trestnými činy dané oblastí.

Z daného pohledu je zjevné, že autorka převážnou část práce popisuje teoretické, ale i praktické zkušenosti v rámci „domácího násilí“, v rámci trestního řízení. Jedná se dnes snad o „klasický“ institut trestního práva procesního (součástí právního řádu),

který je v současné době dosti popsán (např. v podrobných komentářích k trestnímu řádu či k policejnímu právu), ale i podrobných učebnicích a dá se říci v praxi využíván (i když v řadě případů rozdílně, což je silné negativum).

Autorka práce si stanovila základní cíl práce:

Zanalyzovat stávající trestněprávní úpravu ve vztahu k fenoménu domácího násilí a předložit případné náměty na její 2 zlepšení.

Cílem této rigorózní práce je tedy podle autorky práce být nejen teoretickým pojednáním, ale i zdrojem poznání pro právní praxi. Rigorosantka se mohla více zaměřit na konkrétní, problematické okruhy v dané oblasti a to si mohl stanovit jako cíle práce. Z pohledu stanovení cílů práce by bylo vhodnější se zaměřit na „užší“ téma, ty cílem by mělo být u rigorózní práce již konkrétní výsledek, který si autorka (rigorosantka) předsevze. V tomto ohledu je práce někdy až popisná, ale na druhou stranu vysvětlující.

V neposlední řadě v práci je absence metod podrobně popsanych při sepisu práce (pouze je uveden jeden odstavec v úvodu práce).

Náročnost zadání, naplnění cílů práce:

Zadání práce si autorka vybrala sama. Samotné zadání práce, tedy rozsah práce a cíle práce jsou dosti široké a obsáhlé (celkově domácí násilí). Z pohledu samotné práce by bylo vhodné se zaměřit na dosud nediskutované věci. Jako pozitivum je popis zahraniční úpravy, Německé.

Autorka práce si stanovila dosti obecný cíl, tedy spíše popisný cíl, kdy výsledky v rámci rigorózní práce by měly být konkrétní a specifické. Načež v samotné práci se autorka mohla více zaměřit na praktické příklady (např. konkrétní příklady z praxe).

Na druhou stranu je patrné, že autorka práce se obecně v tématu práce orientuje a je schopna popisovat danou oblast.

Věcná stránka práce:

Samotná práce nevykazuje věcné chyby, možná spíše některé „nepřesnosti“, kterých se mohla autorka práce vyvarovat. Např. více se zaměřit na praktické příklady, a ne jen opis právní úpravy.

Jedná se spíše o opisnou práci (vhodnou např. jako učebnice, kde shrnuje širší oblast, ne konkrétní).

Jako pozitivum lze uvést popis zahraniční úpravy a použití judikatury.

Formální úroveň práce:

Práce naplňuje formální úroveň (práce je v optimálním rozsahu). Dále citace použité literatury a zejména citace právních předpisů jsou přesné (např. mohl více řešit formální úroveň, např. číslování pramenů).

Hodnocení práce:

Samotná práce je sourodá, je systémově rozčleněna. Spíše je sice obecného charakteru, kdy by mohla autorka více se zaměřit na konkrétní (individuálnost). Práce je optimální v hlediska předloženého textu.

Práce je v tomto ohledu vhodně strukturovaná, z hlediska věcné materie je přesná a dostatečná. Argumentačně je na výši a naplňuje požadavky na rigorózní práci. Doporučuji práci k obhajobě.

V Praze dne 18. 9. 2020

František Vavera